

Mgr. MARIE BENEŠOVÁ
MINISTRYNĚ SPRÁVEDLNOSTI
A PŘEDSEDKYNĚ LEGISLATIVNÍ RADY VLÁDY ČR

V Praze dne
Čj. 397/2013-OD-SPZ/2

Nejvyšší soud ČR
Burešova 20
657 37 Brno

Obv. J. K. a spol. – stížnost pro porušení zákona
Příloha: spis Okresního soudu Brno–venkov sp. zn. 2 T 77/2011

Podle § 266 odst. 1 tr. řádu podávám v neprospěch obviněných J. K., V. K., J. K., H. M., L. V., T. V.

stížnost pro porušení zákona

proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 6.2.2013 sp. zn. 5 To 257/2012, konkrétně proti jeho výroku, jímž byla podle § 260 trestního řádu věc vrácena státnímu zástupci k došetření.

Rozsudkem Okresního soudu Brno-venkov ze dne 21.2.2012 sp. zn. 2 T 77/2011 byli obvinění V. K., J. K., H. M., L. V. a T. V. uznáni vinnými trestným činem zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. a) trestního zákona č. 140/1961 Sb., ve znění zákona č. 52/2009 Sb., účinného do 31.12.2009.

Uvedeného trestného činu se obvinění dopustili podle zjištění soudu I. stupně tím, že jako členové zastupitelstva obce H. v úmyslu opatřit obci H. neoprávněný majetkový prospěch v rozporu s § 5 odst. 3 zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, na 16. zasedání zastupitelstva obce H., konaném dne 18.5.2009, schválili Usnesením č. 9 prodej pozemků zapsaných u Katastrálního úřadu pro Jihomoravský kraj, Katastrální pracoviště Brno-venkov, na listu vlastnictví č. 10001 pro katastrální území i obec H. jako pozemky parcelní 1001 o výměře 11.735 m², 1002 o výměře 9.939 m², 300/20 o výměře 370 m², 1041 o výměře 11.257 m²,

1022 o výměře 2.681 m², 1159 o výměře 13.281 m², 1165 o výměře 5.181 m², 1048 o výměře 20.149 m², 1164 o výměře 10.463 m², společnosti Jet Power, a.s., ačkoliv věděli, že na tyto pozemky byl uplatněn H. D. restituční nárok podle zákona č. 229/1991 Sb., a tudíž povinná osoba, v tomto případě obec H., byla povinna s nemovitostmi až do jejich vydání oprávněné osobě nakládat s péčí řádného hospodáře, ode dne účinnosti tohoto zákona nemohla tyto věci, jejich součásti a příslušenství převést do vlastnictví jiného a dále schválili Usnesením č. 11 prodej výše uvedených pozemků JUDr. J. V. v případě, že by společnost Jet Power, a.s., nedodržela podmínky prodeje, kdy na základě takto přijatých usnesení a Dohody o narovnání mezi společnostmi Jet Power, a.s., a JUDr. J. V., za účasti obce H., uzavřené dne 8.7.2009, byly výše specifikované pozemky dne 17.7.2009 na základě kupních smluv ve formě notářských zápisů č. NZ 198/2009, NZ 199/2009 prodány z části (pozemky par. č. 1291, 1001, 1165 a čtyři pětiny pozemku par. č. 1002) společně ještě s dalšími pozemky společnosti Jet Power, a.s., za kupní cenu 6.343.150,- Kč a z části (pozemky par. č. 300/20, 1041, 1022, 1159, 1048 a jedna pětina pozemku par. č. 1002) společně s dalšími pozemky JUDr. J. V. za kupní cenu 2.256.850,- Kč, a tímto jednáním obec H. neoprávněně obohatila o částku více jak 8.000.000,- Kč.

Za tento trestný čin okresní soud podle § 158 odst. 2 trestního zákona č. 140/1961 Sb., účinného do 31.12.2009, uložil všem výše jmenovaným obviněným trest odnětí svobody v trvání 3 roků, jehož výkon jim byl podle § 58 odst. 1 a § 60a odst. 1, odst. 2 trestního zákona č. 140/1961 Sb., účinného do 31.12.2009, podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 5 roků za současného vyslovení dohledu.

Dále byl rozsudkem Okresního soudu Brno-venkov ze dne 26.3.2012 sp. zn. 2 T 22/2012 obviněný J. K. uznán vinným trestným činem zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. a) trestního zákona č. 140/1961 Sb., ve znění zákona č. 52/2009 Sb., účinného do 31.12.2009.

Uvedeného jednání se měl dopustit tím, že jako starosta obce a člen zastupitelstva obce H. v úmyslu opatřit obci H. neoprávněný majetkový prospěch v rozporu s § 5 odst. 3 zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, na 16. zasedání zastupitelstva obce H., konaném dne 18.5.2009, schválili společně s J. K., H. M., L. V., V. K. a T. V., stíhanými samostatně, Usnesením č. 9 prodej pozemků zapsaných u Katastrálního úřadu pro Jihomoravský kraj, Katastrální pracoviště Brno-venkov, na listu vlastnictví č. 10001 pro katastrální území i obec H. jako pozemky parcelní č. 1001 o výměře 11.735 m², 1002 o výměře 9.939 m², 300/20 o výměře 370 m², 1041 o výměře 11.257 m², 1022 o výměře 2.681 m², 1159 o výměře 13.281 m², 1165 o výměře 5.181 m², 1048 o výměře 20.149 m², 1164 o výměře 10.463 m², společnosti Jet Power, a.s., ačkoliv věděli, že na tyto pozemky byl uplatněn H. D. restituční nárok podle zákona č. 229/1991 Sb., a tudíž povinná osoba, v tomto případě obec H., byla povinna s nemovitostmi až do jejich vydání oprávněné osobě nakládat s péčí řádného hospodáře, ode dne účinnosti tohoto zákona nemohla tyto věci, jejich součásti a příslušenství převést do vlastnictví jiného a dále schválili Usnesením č. 11 prodej výše uvedených pozemků JUDr. J. V. v případě, že by společnost Jet Power, a.s., nedodržela podmínky prodeje, kdy na základě takto přijatých usnesení a Dohody o narovnání mezi společnostmi Jet Power, a.s., a JUDr. J. V. za účasti obce H., uzavřené dne 8.7.2009, byly výše specifikované pozemky dne 17.7.2009 na základě kupních smluv ve formě notářských zápisů č. NZ 198/2009, NZ 199/2009 prodány z části (pozemky par. č. 1291, 1001, 1165 a čtyři pětiny pozemku par. č. 1002) společně ještě s dalšími pozemky společnosti Jet Power, a.s., za kupní cenu 6.343.150,- Kč a z části (pozemky par. č. 300/20, 1041, 1022, 1159, 1048 a jedna pětina pozemku par. č. 1002) společně s dalšími pozemky JUDr. J. V. za kupní cenu 2.256.850,- Kč, a tímto jednáním obec H. neoprávněně obohatil o částku více jak 8.000.000,- Kč.

Za tento trestný čin okresní soud podle § 158 odst. 2 trestního zákona č. 140/1961 Sb., účinného do 31.12.2009, uložil obviněnému trest odnětí svobody v trvání 3 roků a 8 měsíců. Podle § 39a odst. 2 písm. c) trestního zákona č. 140/1961 Sb., účinného do 31.12.2009, byl obviněný pro výkon trestu zařazen do věznice s ostrahou.

Proti těmto rozsudkům podali všichni obvinění odvolání směřující do všech jejich výroků.

Krajský soud v Brně jako soud II. stupně v neveřejném zasedání konaném dne 6.2.2013 usnesením pod sp.zn. 5 To 257/2012 napadené rozsudky podle § 258 odst. 1 písm. a), b), c) trestního řádu zrušil a podle § 260 trestního řádu věc vrátil státnímu zástupci k došetření.

Před vydáním napadeného usnesení rozhodl Krajský soud v Brně dne 27.6.2012 usnesením podle § 23 odst. 3 trestního řádu o spojení trestní věci obviněného J. K. vedené u Okresního soudu Brno-venkov pod sp. zn. 2 T 22/2012 s trestní věcí obviněných J. K., H. M., L. V.h, V. K. a T. V. vedenou u téhož okresního soudu pod sp. zn. 2 T 77/2011 s tím, že věc bude nadále vedena u Okresního soudu Brno-venkov pod sp. zn. 2 T 77/2011 a krajského soudu pod sp.zn. 5 To 257/2012.

Podle § 260 odst. 1 trestního řádu, nelze-li po zrušení rozsudku pokračovat v řízení před soudem pro neodstranitelné procesní vady, a není-li důvod pro jiné rozhodnutí, odvolací soud vrátí věc státnímu zástupci k došetření. Ustanovení § 191 a § 264 odst. 2 tu platí obdobně.

Po novele trestního řádu, provedené zákonem. č. 265/2001 Sb., již není důvodem pro vrácení věci státnímu zástupci k došetření až ze stádia odvolacího řízení požadavek náležitého objasnění věci, a to ani tehdy, jestliže by se jednalo o nedostatečná skutková zjištění znamenající obtížné a rozsáhlé došetření skutečností důležitých pro rozhodnutí ve věci, jež by soud I. stupně nemohl provést rychleji než státní zástupce, neučinil-li soud I. stupně toto rozhodnutí již při předběžném projednání obžaloby nebo v hlavním líčení. Odvolací soud nemůže věc vrátit státnímu zástupci ani proto, že k závažným procesním vadám došlo v řízení před soudem I. stupně.

Odvolací soud vrátil věc podle § 260 trestního řádu až do stádia přípravného řízení neopodstatněně.

Předmětné rozhodnutí odůvodnil tím, že podle § 254 odst. 1 trestního řádu přezkoumal zákonnost a odůvodněnost oddělitelných výroků obou napadených rozsudků, proti nimž byla podána odvolání, jakož i správnost postupu řízení, které mu předcházelo, a dospěl k závěru, že v předchozím řízení bylo závažným způsobem porušeno právo na obhajobu, neboť s ohledem na uplatněné námítky všech obviněných, zejména pak následně vydaná rozhodnutí správních orgánů, specifikovaných v odůvodnění, lze považovat podání obžaloby v dané trestní věci za předčasné, a to u všech obviněných. Dále odvolací soud ve svém usnesení uvedl, že v dané věci je základní otázkou, zda předmětné pozemky podléhaly restitučnímu nároku, který byl v roce 1991 uplatněn dnes již zemřelým H. D. (jak vyplývá z restitučního spisu Pozemkového úřadu Brno-venkov sp.zn. PÚ 1519/91-SI). Tento se pak domáhal tohoto restitučního nároku za svoji matku M. D., zemř. v roce 1949, a to dle § 4 odst. 2 písm. c) a § 6 odst. 1 písm. b), r) zák. č. 229/1991 Sb. (o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku), a to řádně uplatněnou výzvou k navrácení majetku. Z obsahu tohoto restitučního spisu je zřejmé, že obec H. již dne 31.7.2000 s tímto postupem nesouhlasila, když mj. navrhovala, aby pozemkový úřad před vydáním svého rozhodnutí posečkal rozhodnutí příslušného správního orgánu o přiznání či nepřiznání občanství ČR M. D. a H. D. Dále odvolací soud v odůvodnění rozhodnutí poukazuje na usnesení Krajského úřadu Jihomoravského kraje, týkající se občanství restituentky M. D. a činí závěr, že je tak zřejmé, že za dané situace, kdy dosud nebylo pravomocně rozhodnuto o tom, zda M. D. měla či neměla ke dni svého úmrtí československé státní občanství, nemůže být v dané trestní věci vydáno žádné rozhodnutí, neboť pokud bude rozhodnuto o tom, že M. D. neměla československé státní občanství, pak H. D. nebyl oprávněn uplatňovat restituční nároky ve smyslu zák. č. 229/1991 Sb., přičemž za tohoto stavu by skutek tak, jak byl popsán v obžalobě a následně i ve výroku napadeného rozsudku, neměl své opodstatnění, neboť by se na předmětné pozemky režim restitučního nároku nevztahoval, a poté by se tudíž, dle krajského soudu, nemohlo jednat o naplnění skutkové podstaty trestného činu zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. a) tr. zákona č. 140/1961 Sb., jakož i trestného činu zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. a) tr. zákoníku (zák. č. 40/2009 Sb.).

Vzhledem k výše uvedenému tak bude nutno, dle názoru Krajského soudu Brno, posečkat až do konečného rozhodnutí správního orgánu, jímž se pravomocně rozhodne o tom, zda M. D. měla či neměla ke dni svého úmrtí československé státní občanství. Pokud za této situace byla na obviněné - starostu a zastupitele obce - podána předmětná obžaloba, ačkoliv obvinění od samého prvopočátku jejich trestního stíhání namítali neoprávněnost restitučního nároku, stalo se tak předčasně.

Pokud se týká dalších námitek, které obvinění uplatnili v podaných odvoláních, tak tyto považuje odvolací soud za nedůvodné.

V dalším řízení se mají orgány činné v trestním řízení podle názoru krajského soudu zabývat i podhodnocením pozemků prodávaných obcí a otázkou porušení povinnosti při správě cizího majetku, přičemž výsledkem má být právní závěr o možném rozšíření, příp. úpravě trestního stíhání obviněných.

Výše uvedené závěry odvolacího soudu nelze z pohledu ust. § 260 trestního řádu akceptovat.

Odvolací soud přistoupil na obhajobu obviněných, se kterou se již dostatečným způsobem vypořádal nalézací soud. K rozhodnutí krajského soudu nutno uvést, že v dané věci není podstatné, zda nárok na restituci je či není oprávněný. Předmětem obžaloby bylo, zda obvinění jako veřejní činitelé vykonávali svoji pravomoc v rozporu se zákonem a zda tímto jednáním způsobili některý z následků uvedených v § 158 trestního zákoníku, tj. zda jako volení zástupci obce vědomě porušili blokační ustanovení § 5 odst. 3 zákona o půdě a jinému tak opatřili neoprávněný prospěch. Požadavek krajského soudu v podstatě znamená, že každá povinná osoba si podle svého uvážení může určit, zda je nárok oprávněné osoby důvodný či nikoliv, a podle tohoto svého uvážení může pak s pozemky, na které byl vznesen restituční nárok, nakládat, s čímž nelze souhlasit, protože pak by uvedené blokační ustanovení zákona o půdě ztrácelo smysl, resp. by bylo v zákoně zcela nadbytečné.

V této souvislosti je třeba upozornit na ustálenou judikaturu týkající se tzv. blokačního ustanovení § 5 odst. 3 zákona o půdě č. 229/1991 Sb. Například v odůvodnění rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 630/2006 byl jasně vysloven názor, že § 5 odst. 3 zákona č. 229/1991 Sb. výslovně stanoví, že povinná osoba je povinna s nemovitostmi až do jejich vydání oprávněné osobě nakládat s péčí řádného hospodáře a ode dne účinnosti tohoto zákona nemůže tyto věci, jejich součásti a příslušenství převést do vlastnictví jiného. Takovéto právní úkony jsou neplatné. Ustanovení § 5 odst. 3 zákona o půdě platilo ode dne, kdy tento zákon nabyl účinnosti, a povinným osobám bylo zakázáno převádět věci na jiné osoby bez ohledu na to, zda byl uplatněn nárok na vydání či nikoliv. Obdobně tak lze odkázat na usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 28 Cdo 2798/2006 či 28 Cdo 1347/2009.

Konečně Krajský soud v Brně v předmětném rozhodnutí ani nijak nezdůvodnil, z jakého důvodu se neztotožnil s právním názorem prezentovaným v rozsudku Okresního soudu Brno-venkov v tom smyslu, že konečný budoucí výsledek restitučního řízení není pro posouzení předmětné trestní věci obviněných nijak podstatný, neboť ať již bude restituentům v budoucnosti majetek vydán či nikoli, obvinění jako členové zastupitelstva obce H. nebyli oprávněni v roce 2009 dle § 5 odst. 3 zákona č. 229/1991 Sb. s majetkem dotčeným restitucí nijak disponovat.

Z tohoto pohledu nelze proto akceptovat ani požadavek soudu, týkající se příp. zvážení právní kvalifikace jednání obviněných jako porušení povinnosti při správě cizího majetku (neprodávali podhodnocený majetek, se kterým mohli disponovat, ale majetek podléhající blokačnímu ustanovení). Skutečnosti, které odvolací soud uvádí jako důvod vrácení věci státnímu zástupci k došetření, jsou nadbytečné a právně irelevantní, nesouvisející se skutkem, resp. nemající vliv na právní posouzení skutku, pro který byla podána obžaloba. K tomuto je dále třeba poznamenat, že trestní právo procesní je ovládáno zásadou obžalovací. Trestní stíhání konkrétní osoby je tak možné jen na základě podané obžaloby, přičemž soud může rozhodovat jen o skutku a obviněných uvedených v žalobním návrhu. Svým postupem odvolací soud v podstatě odmítl vést řízení o podané obžalobě a navrhuje státnímu

zástupci, aby si vybral jinou vyšetřovací verzi, jejíž podstatou by měl být podhodnocený prodej pozemků obce H.

Z výše uvedených skutečností lze dovodit, že podmínky pro užití citovaného § 260 trestního řádu odvolacím soudem splněny nebyly. Pokud je přesto soud aplikoval, porušil zákon ve prospěch obviněných, navíc na úkor uplatnění zásady rychlosti trestního řízení (§ 2 odst. 4 trestního řádu).

Navrhují proto, aby Nejvyšší soud České republiky:

Podle § 268 odst. 2 trestního řádu vyslovil, že napadeným usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 6.2.2013 sp. zn. 5 To 257/2012, byl porušen zákon v ustanovení § 260 trestního řádu ve prospěch obviněných J. K., V. K., J. K., H. M., L. V. a T. V.

Nejvyšší soud rozhodl pod sp. zn.: [6 Tz 49/2013](#)